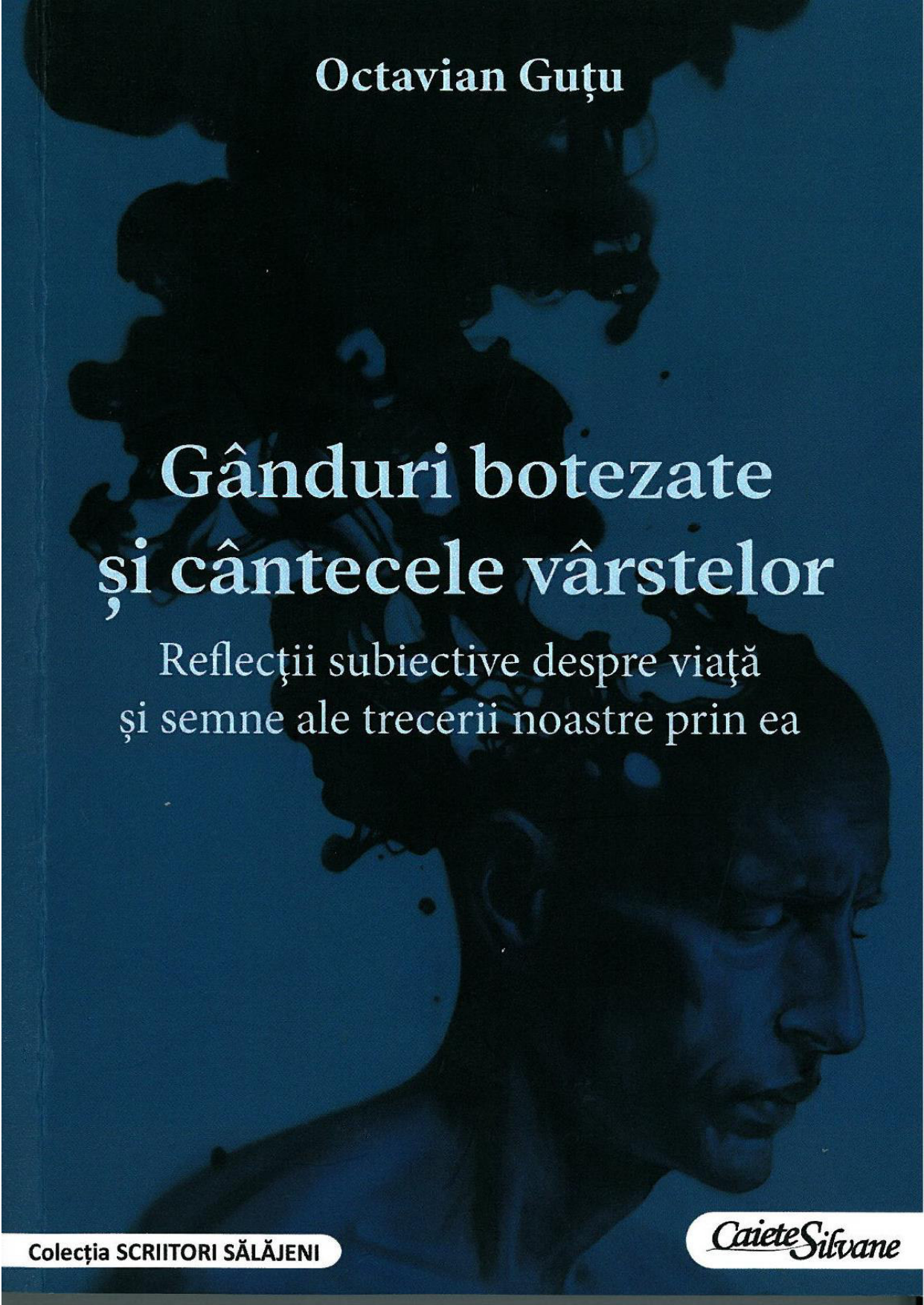

Octavian Guțu

Gânduri botezate și cântecele vârstelor

Reflecții subiective despre viață
și semne ale trecerii noastre prin ea

Colecția **SCRIITORI SĂLĂJENI**

Caiete Silvane

„comunică și se comunică”. Limbajul reflexiv este acela prin care emițătorul/locutorul ne transmite/sugerează și sentimentele, atitudinea față de conținutul exprimat, trezind în felul acesta receptorului/alocutorului stări, emoții etc. În schimb, limbajul tranzitiv sau denotativ, nu transmite și sentimentele celui care comunică.

Expresia „a da binețe” are mare valoare expresivă/reflexivă pentru că ea transmite destinatarului gânduri, sentimente pozitive. Noilor forme de salut din lumea de azi, enumerate unele dintre ele în rândurile anterioare, le lipsește tocmai reflexivitatea, expresivitatea. Deci prin ele te adresezi cuiva, dar nu-i dai binețe, adică nu-i transmiți și sentimentele ce le nutrești față de cel salutat.

Și acum să răspund la întrebarea din titlul articolului: da, se mai dă binețe, în special în lumea satului sau de către generațiile mai în vârstă din comunitățile urbane. În antiteză sunt tinerii care indiferent de momentul zilei sau de alocutor au o singură variantă de salut – „Ceau!” Pe loc fruntaș se află snobii și cosmopoliții! Unora dintre ei li se pare prea complicat să spună „La revedere!”, „Rămâneți cu bine!”, ș.a.m.d. E mai la îndemână să spună „Pa!”

Salutul nu-i un moft. El este o primă formă de politețe și de comunicare între oameni. A nu saluta e un semn al absenței educației, iar un om needucat este în viziunea lui Andrei Pleșu un „om neîntreg”. Dintotdeauna oamenii i-au stigmatizat pe cei ce nu salută, spunându-le „Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!”. A da binețe nu-i un act gratuit, aceasta este printre primele forme de socializare. Pe lângă funcția expresivă, salutul în formă articulată are multiple roluri în relația interumană: informativ, social, de contact, persuasiv, empatic. Oare aceste roluri ale salutului se pot realiza prin interjecții, substantive, vorbe ca formule de adresare a unui mesaj către semenii?

O excepție fericită o reprezintă formulele de salut specifice unor activități: „Fir întins!” (salutul pescarului); „Vânt din pupă!” (salutul marinarului); „Cer senin!” (salutul aviatorilor); „Noroc bun!” (salutul minerilor).

Doamne, vorba lui Ion Creangă, dragi mi-au fost și dragi îmi sunt secvențele de politețe pe care le-am întâlnit în lumea oameni-

lor cu mai puține diplome de școală, dar cu mai mult bun-simț. Bunăoară, dacă mergeai în casa unui astfel de cetățean îi spuneai: „Bine v-am găsit!”. El îți răspundea: „Bine ai venit!”, apoi erai invitat să ocupi loc, să șezi. Oaspetele răspundea: „Șadă binele!”.

Opiniile exprimate de mine în acest articol mă pot cataloga drept un paseist, un conservator, un ins ce întoarce spatele prezentului/noului. Nu-i adevărat. Sunt un adept al noului/al modernizării, dar al noului care cu adevărat înnoiește viața noastră. Am înnoit limba română, am făcut-o mai frumoasă, mai plăcută prin „Ceau!”, „Bună!”, „Pa!”, „Hello!”?

Am scris acest text publicistic în cinstea „Zilei Mondiale a Salutului” pe care o vom marca în 21 noiembrie 2020. Această zi a fost instituită în anul 1973 la propunerea a doi foști americani, iar laudabila lor inițiativă a primit girul a 180 de state.

Eu rămân la părerea lui George Călinescu: „Cât exprimi, atâta ești!”

(Articol publicat în „Magazin Sălăjean”
din 18 noiembrie 2020)

2. Valorile de lângă noi sau oameni de succes.

Binețele mele pentru o valoare de lângă noi:

Doctorul Vasile Petru Ciobanca

Motto: „Adevăratele valori umane și profesionale sunt, în primul rând, cele care înfăptuiesc ceva concret în folosul oamenilor.” (Octav Dângăneanu)

L-am cunoscut în anul 1995. Un bun prieten mi-a propus să mergem împreună la Policlinica Spital „Salvosan Ciobanca” Zalău pentru analize medicale de rutină. Atunci pot spune că am început a-l cunoaște pe acest medic. M-au impresionat în mod deosebit la dânsul: cuceritoarea sinceritate, firescul modului de a vorbi, de a relaționa cu noi, modul neprotocolar de a primi pe cineva, volubilitatea, umorul său nativ, ironia tonică, plăcerea și dăruirea cu care își exercită profesia, bucuria ce-o trăiește văzându-și realizările și, mai

ales, reușitele în vindecarea pacienților numeroși ce-i trec pragul unității.

Anii au trecut, dar odată cu ei și o parte din starea mea de sănătate. Așa am ajuns să-i devin pacient de două ori, prilej de a-l cunoaște și mai bine pe doctorul Vasile Petru Ciobanca în activitatea propriu-zisă. La primele impresii consemnate la începutul articolului, le adaug și altele, la fel de bine motivate: în primul rând, **mărturisesc că este o personalitate inconfundabilă, greu de catalogat într-o anume categorie umană și profesională. De ce? Pentru că este una atipică. Este un dăruit totalmente, atât profesiei pe care a îndrăgit-o din clasa a V-a, cât și creării de condiții materiale moderne în care să-și poată exercita cu rezultatele așteptate profesia.** A fost și este un om căruia îi place să fie independent în ceea ce face. De aceea, **și-a ctitorit propriul spital** prin titanice eforturi de parcă ar fi un descendent modern al legendarului Meșter Manole. **Îi place să meargă pe picioarele proprii și să-și poată materializa ideile sale constructive, de care nu a dus și nu duce lipsă.** Unele dintre ele par, la prima vedere, de-a dreptul utopice. Aceste idei nu se lasă până când nu prind viață concretă. Credeți că este mulțumit cu ce a realizat în unitatea medicală pe care o conduce? Aici tot timpul se adaugă ceva. **Adept al noului, este sincron în gândire și în dotarea instituțiilor cu evoluția domeniului ce-l reprezintă. Dovada? Aparatura modernă cu care a înzestrat unitatea sa și care funcționează cu bune rezultate.**

Atipică este personalitatea doctorului Vasile Petru Ciobanca și în ținuta sa, în felul de a vorbi și de a relaționa cu toate categoriile de oameni. Este fiu de elită al comunei Bocșa, cea scrisă cu litere mari în cărțile de istorie. Pentru el, comuna natală este un loc sacru în care s-au născut și se nasc oameni hăruiți de Dumnezeu cu virtuți ce fac cinste neamului lor. Când aude sloganul „Ești mică Bocșa, dar la tine țara vine să se incline”, inima îi tresaltă de bucurie și de mândrie nemască. Imaginea moștenită a chipului celor care i-au dat viață sunt o icoană sfântă și a căror pildă de viață trăită în cinste, bunătate și omenie îi este cod moral precum jurământul lui Hippocrate.

Îl fericește și fiica, sa, Dora, pictor cunoscut și recunoscut în domeniu, dar și fiul său, Petru, ce asigură managementul filialei din Cluj-Napoca al Policlinicii Spital din Zalău. Soția sa, Maria, i-a fost un sprijin total în ceea ce a reușit să împlinească până acum.

Și ca medic, domnul Vasile Petru Ciobanca este atipic, ceea ce-l face a fi dorit de mulți pacienți. Înainte de a-i cunoaște pe aceștia, el are răbdarea și diplomația pentru a le face terapia prin cuvinte, ceea ce-l face să fie apropiat, stimat și apreciat de către ei.

Deși este un temperament dinamic, permanent în acțiune, în fața bolnavilor are un calm și o răbdare epidemică. Nu este în relația cu pacienții un medic grăbit, ci unul ce le explică acestora starea de sănătate pe care o au și ce proceduri vor face în spital. La externare, fostului pacient îi face cunoscut cum trebuie să folosească tratamentul stabilit. Pe toată durata internării, bolnavilor li se cultivă optimismul, încrederea că tratamentul ce li se aplică îi va vindeca.

Deși este un apreciat psiholog și diagnostician, doctorul Vasile Petru Ciobanca își fundamentează tratamentul bazându-se pe rezultatele oferite de aparatura modernă pe care a asigurat-o în unitate. În niciun spital în care am fost internat, n-am întâlnit un doctor care să-și viziteze zilnic pacienții și în afara clasice vizite de dimineață. Nu sunt vizite formale, ci unele în care se continuă permanent legătura cu bolnavul și când are posibilitatea de a lua pulsul evoluției tratamentului, dar și de a stabili, dacă e cazul, noi forme de tratare a unei boli. Indiferent de statutul social și profesional, de vârsta sau sexul pacienților, ei se bucură de aceeași atenție și același respect.

Și ca manager al Policlinicii Spital, domnul Vasile Petru Ciobanca este atipic. Din nefericire, am fost internat în mai multe unități medicale, atât de stat, cât și private. În niciuna dintre ele nu am cunoscut un asemenea manager. Mai mult, prin unele dintre ele nici măcar o singură dată nu l-am văzut. **Managerul Vasile Petru Ciobanca este, de dimineața până seara târziu, în unitate.** Din acest timp, foarte puțin lucrează în biroul său, ci este prezent între bolnavi, constată la fața locului cum se desfășoară activitatea, stă de vorbă cu personalul medical și cu alte categorii de angajați, rezol-

vând pe loc problemele, eventualele disfuncționalități ce în mod firesc apar. E de remarcat promptitudinea cu care știe să soluționeze problemele de toate categoriile. El are mare audiență la diversele unități din oraș, județ sau alt nivel care prestează servicii de care beneficiază și unitățile spitalicești. Și dânsul știe să răspundă cu aceeași monedă.

Este un foarte bun organizator, precum un dirijor al unei orchestre simfonice. Aceasta este, cred eu, o primă calitate necesară unui manager. De aceea, activitatea în Policlinica Spital „Salvosan Ciobanca” Zalău se desfășoară punctual, corect și eficient. Fiecare angajat, de la medici și până la infirmiere, își cunoaște bine atribuțiile postului și le respectă, știind că domnul doctor Vasile Petru Ciobanca nu acceptă superficialități, jumătățile de măsură, lipsa de punctualitate, de comunicare, atât pe orizontală, cât și pe verticală.

Un aspect ce merită neapărat reliefat despre acest manager este acela că dânsul nu numai că și-a instruit personalul, ci s-a ocupat și de educarea lui privind modalitățile de acțiune civilizată, umană și cultivarea de optimism în rândul pacienților. Prin acest mod și personalul nemedical contribuie la însănătoșirea bolnavilor. Doctorul Vasile Petru Ciobanca este în unitate ca o cameră de luat vederi. Cum? Este permanent în saloane, în alte spații destinate serviciilor anexe, stă de vorbă cu personalul. Prin urmare, aici nu ai cum să tragi chiulul, să prestezi servicii superficiale.

În niciun spital unde am fost să-mi redobândesc sănătatea pierdută, nu am întâlnit următoarea cerință: bolnavii trebuie să facă zilnic baie/duș. Cei care nu o pot face singuri, sunt ajutați de personalul cu atribuții în acest sens.

Are harul prieteniei înăscut și pe care s-o întreține, s-o cultive. Și prin el, a reușit să colaboreze cu medici de prestigiu din Cluj-Napoca, sporind prin aceasta calitatea actului medical din unitatea sa. La Policlinica Spital „Salvosan Ciobanca” Zalău pacienții sunt tratați de parcă ar fi musafiri, nu bolnavi aflați în căutarea sănătății pierdute, încât, putem spune că între numele inspirat al unității și prestațiile personalului există o concordanță perfectă. Un alt aspect ce-l unicizează pe acest manager de succes este faptul că

dânsul nu-i cunoaște doar pe cei pe care îi tratează ca medic în mod nemijlocit, ci pe toți cei internați. Reușește aceasta pentru că dânsul are drept cabinet de lucru saloanele cu bolnavi.

Am pus negru pe alb viziunea mea despre domnia sa. Am făcut-o, în primul rând, pentru cei care îl cunosc mai puțin sau deloc. Nu i-am hiperbolizat atributele ce-l fac un medic atipic. Le-am spus doar pe nume. N-am idilizat nimic. L-ar fi deranjat teribil dacă aș fi făcut așa. Doctorul evocat de mine nu este și nu se consideră o întruchipare a perfecțiunii în domeniu.

Aceasta este viziunea mea despre doctorul Vasile Petru Ciobanca și am așternut-o negru pe alb pe hârtie. Eu am un cult pentru valori, pentru oameni de succes. Doctorul Vasile Petru Ciobanca este un astfel de om.

(Articol publicat în „Monitorul de Sălaj”
din 22 noiembrie 2021)